

gere, at deres Navne var tagne tilbage, uden at vi havde faaet den mindste Underretning derom.

Nu forlangte man Valg straks gennem disse udenoms parlamentariske Proklamationer fra 69 Medlemmer i denne Sal, fra 69, ikke fra Halvdelen og endnu mindre fra et Flertal. Man havde i hele Ugen forud arbejdet paa at faa Ministeriet Zahle styrtet. Der var holdt Konferencer og Partimøder og lavet Sammensværgelser. Der havde været Deputationer fra 2den Zone o. s. v., alt var sat op paa, at nu skulde Ministeriet Zahle styrtes, men man vovede ikke at forsøge det her i denne Sal, det eneste Sted, hvor et parlamentarisk Ministerium kan styrtes parlamentarisk, det havde man ikke Mod til, fordi man ikke havde Tro paa, at det kunde lykkes, fordi man vidste, at disse 69 Proklamatorer ikke havde et Flertal bag sig her i Salen. Man kunde ikke gaa aabent frem, derfor gik man ad skjulte Veje. Man kunde ikke komme frem paa Parlamentarismens Grund, derfor gik man ad udenoms parlamentariske Veje. Ministeriet Zahle faldt saaledes ikke ved en Afstemning i denne Sal, men ved et Snigløb ude fra, ramt af et Dolkestød i Ryggen som Siegfried i Wagners Tragedie; men alle de, der har overværet Wagners berømmelige Opera, husker, hvad der skete, da Siegfried var blevet ramt i Ryggen. Dette Ministerium, hvis Eftermæle er og for alle Tider vil blive, at det i Løbet af omtrent 7 Aar skabte os en ny Grundlov, hvorved den privilegerede Valgret til Landstinget blev afskaffet, førte Danmark frelst gennem Verdenskrisen, gennem Krigsaarene og Revolutionaarene uden Afbrydelse af den parlamentariske, demokratiske Udvikling her i Landet, uden Rolighedsforstyrrelse af nogen Art, ogsaa uden en saadan Sult, at den kunde fremkalde Desperation, som man har set det i andre Lande, dette Ministerium, der — loyalt støttet af Socialdemokratiet, i den sidste Halvdel af Ministeriet Levetid med vor højttansete Formand i sin Midte til yderligere Sikring — gennemførte den store Ulykkesforsikringslov og en hel Række andre betydningsfulde sociale Reforme, dette Ministerium faldt nu.

Man har sagt og skrevet Gang paa Gang, at dette Ministerium bestod af Taburetkløbere. Hvis det er Tilfældet, er det i hvert Fald sikkert, at den Beg, hvormed Ministrene klæbde til Tabureterne, sandelig ikke er anbragt af dem selv eller af deres eget Parti. Er den an-

bragt af nogen, er det af det Parti, jeg har den Ære at tilhøre. Gang paa Gang er det fra vor Side hævdet, at det var Ministeriets Pligt at fortsætte, skønt vi vel vidste, at Ministeriet og dets Medlemmer mange Gange, baade af personlige Grunde og af partimæssige Grunde, kunde ønske at fratræde. Thi det har selvfølgelig — som jo ogsaa et anset Medlem af det radikale Parti, Overretssagfører Oscar Johansen, har gjort gældende — det har selvfølgelig sine Ulemper for et Parti, for en Partiregering, at regere for længe. Der slides paa enhver, der skal gøre et Arbejde under saadanne Forhold, som Arbejdet her er blevet gjort. Der vækkes herunder Misfornøjelse af ganske upolitisk og i og for sig ligegyldig Art, personlig Uvillie og Mistemninger af mange, mange Slags — jeg har tidligere haft Lejlighed til at sige det i denne Sal under en lignende Forhandling —, fordi intet Ministerium i denne Verden, om det saa bestod af Engle eller endog Ærkeengle, kunde tilfredsstille alle Mennesker. Det er klart, og vi ved, at dette Ministerium baade af personlige og partimæssige Grunde Gang paa Gang har haft Lyst til at fratræde. Men fra vor Side lød det stadig: Det vilde være Faneflugt, hvis dette Ministerium fratraadte, før det havde fuldendt den Opgave, som det havde paataget sig, den, som Valgdagen baade i 1913 og 1918 gav det som Pligt at fortsætte og fuldbyrde. Vi gættog Gang paa Gang Ordet: Lykkeligst at hvile paa er fuldendte Gerning! Lad Ministeriet føre sin Gerning til Ende! Det var den Regel, den Ledetraad, som vi fulgte i vor Holdning overfor Ministeriet, og vi støttede det derfor ved enhver Lejlighed, at det kunde fortsætte og fuldende sin Gerning.

Men der var andre, som ikke kunde unde det at fortsætte og fuldende sin Gerning, og som navnlig ikke kunde unde det at blive Genforeningsministeriet. Bag en Mængde Møder og Pressediskussioner og Opraab o. s. v. i det sidste halvandet Aar har jeg ikke kunnet være i Tvivl om den Undertone, som gik gennem det hele, en Undertone af Misundelse, en Undertone af Nag og Nid over, at det skulde blive et radikalt, af Socialdemokratiet støttet Ministerium, der nu satte Kronen paa 7 Aars Værk, der nu fuldendte 7 Aars Gerning ved at blive Genforeningsministeriet. Alt andet havde været slemt, men dette kunde man i sit Hjertes Godhed ikke taale, det maatte forhindres, og nu var det det yderste Øjeblik. Der gik Rygter, temmelig